

Slovenska nacionalna knjižnica:
Narodna in univerzitetna knjižnica

dr. Eva Kodrič-Dačić

Narodna in univerzitetna knjižnica

- 1774 (1791) – ustanovitev,
- 1938 – univerzitetna knjižnica,
- 1945 - nacionalna knjižnica,

preko 2,5 milj enot gradiva, cca 150 zaposlenih,

<http://www.nuk.uni-lj.si>

funkcije knjižnice

- nacionalna knjižnica,
- osrednja državna knjižnica,
- univerzitetna knjižnica,

nacionalna knjižnica

- izgradnja in oblikovanje temeljne nacionalne zbirke:
  - slovenika (knjižnično gradivo, ki je nastalo na slovenskem ozemlju, katerega avtorji so Slovenci, ki je napisano v slovenskem jeziku, ki se po vsebini nanaša na Slovenijo in Slovence),
  - obvezni izvod publikacij (1807 – 2006),

nacionalna knjižnica

- izdelava tekoče in retrospektivne nacionalne bibliografije in izvajanje drugih funkcij nacionalne bibliografske kontrole:
  - tekoča nacionalna bibliografija,
  - WorldCat, Index Translationum, CIP, Slovenski agenciji ISBN, ISMN, ISSN center Slovenija....,

osrednja državna knjižnica

- spremljanje in usmerjanje slovenskega knjižničnega sistema:
  - izvajanje posebnih nalog v okviru nacionalnega vzajemnega bibliografskega sistema (koordinacija priprave strokovnih osnov za nacionalni vzajemni bibliografski sistem s svojega delovnega področja),
  - centralna katalogizacija slovenskega tiska 1968,
  - izmenjava obveznega izvoda in katalognih listkov med nacionalnimi knjižnicami republik federativne Jugoslavije 1975,
  - računalniško podprt vzajemni katalog 1988 COBISS,

osrednja državna knjižnica

- spremljanje in usmerjanje slovenskega knjižničnega sistema:
  - matična knjižnica (matična služba, spremljanje razvoja knjižničnega sistema – Center za razvoj knjižnic, <http://cezar.nuk.uni-lj.si>, strokovno svetovanje, strokovno izpopolnjevanje in usposabljanje knjižničnih delavcev),

Center za razvoj knjižnic

1963 Republiška matična služba,

1977 Bibliotekarski strokovni in
znanstveno raziskovalni center,

1983 Enota za razvoj knjižničarstva,

1998 Državna matična služba za
knjižničarstvo,

2004 Center za razvoj knjižnic v okviru
Enote za razvoj knjižničarstva

Enota za razvoj knjižničarstva

Bibliotekarski izobraževalni center,

Bibliotekarski raziskovalni center,

Center za razvoj knjižnic,

Center za ohranjanje knjižničnega gradiva,

Informacijski center za bibliotekarstvo,

Center za razvoj knjižnic

(Zakon o knjižničarstvu)

- zbira, obdeluje in posreduje statistične in druge podatke o delovanju knjižnic,
- vodi razvid knjižnic,
- pripravlja strokovne podlage za sprejem splošnih predpisov in strokovnih priporočil s področja knjižničarstva,
- koordinira posebne dejavnosti osrednjih območnih knjižnic,

Center za razvoj knjižnic

- svetovanje knjižnicam in izdajanje strokovnih mnenj na osnovi uveljavljenih strokovnih izhodišč,
- raziskovalno in razvojno delo na svojem področju,
- razvojni in aplikativni projekti s področja knjižničarstva,

Center za razvoj knjižnic

- spopolnjevanje in usposabljanje knjižničnih delavcev,
- promocija knjižnic in njihove dejavnosti,
- posrednik med knjižnicami in pristojnimi ministrstvi ter drugimi subjekti, ki vplivajo na delo knjižnic,

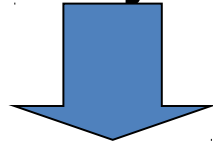
Statistična merjenja

- statistične meritve knjižnic na državni ravni (vis, spl, spec, nac),
  - SURS,
- dostop do zbranih podatkov:
<http://www.nuk.uni-lj.si/kis/1slovenske.html>
<http://www.libecon.org/>
- publikacije: Slovenske knjižnice v številkah,
- BibSiSt – online (<http://bibsist.nuk.uni-lj.si>),

Razvid knjižnic
(<http://razvid.nuk.uni-lj.si>)

Pravilnik o razvidu knjižnic,

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične
dejavnosti kot javne službe,

e-Razvid: javno dostopna podatkovne zbirka
s podatki o knjižnicah, ki izpolnjujejo
minimalne pogoje za izvajanje javne službe

Razvid knjižnic

benchmarking (2002)

1.283 vprašalnikov (9 tipov)

357	splošne,
53	visokošolske,
3	univerzitetne,
6	specializirani IC,
112	specialne,
751	šolske,
1	nacionalna,

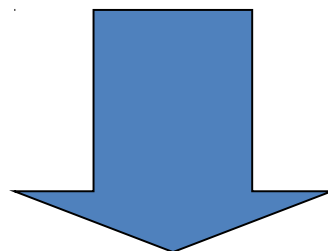
Razvid knjižnic

benchmarking (2005, 2008)

357 splošne,
35 specialne s
področja kulture,

Koordinacija posebnih nalog OOK

Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah
regionalni sistem

domoznanska dejavnost,
svetovalna dejavnost,
knjižnična zbirka,

Strokovne podlage

zakonski in podzakonski akti,

strokovni standardi,

univerzitetna knjižnica

- koordinacijske naloge (knjižnična dejavnost na univerzi, nabava in ponudba knjižničnega gradiva, deponiranje in izločanje gradiva, izdelava bibliografij visokošolskih učiteljev),
- zbira in obdeluje knjižnično gradivo, ki nastaja v okviru univerz,
- usklajuje pripravo in izvedbo programov izobraževanja uporabnikov na univerzah,

Literatura

- Zakon o knjižničarstvu. UL RS, 87/2001.
- Kodrič-Dačić, E. Slovenska nacionalna knjižnica. Knjižnica, 49(2005)3, str. 139-153.
- Ambrožič, M. NUK kot univerzitetna knjižnica. V: Slovenska nacionalna knjižnica. Ljubljana, 2006, str. 161-167.

Branje

- Uredba Narodne vlade Slovenije o Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani. UL SNOS in Narodne vlade Slovenije, št. 46/1945.
- Zakon o knjižnicah. UL LRS, št. 26/1961.
- Zakon o knjižničarstvu. UL SRS, št. 27/1982.
- Zakon o obveznem izvodu publikacij. UL RS, št. 69/2006.
- Slovenska nacionalna knjižnica. Ljubljana, 2006.
- Petdeset let Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Ljubljana, 1996.
- Ambrožič, M. University of Ljubljana library system : organizational aspects. Libri, 45(1995)3-4, str. 224-230.
- Kodrič-Dačić, E. Hommage matični službi in matični knjižnici. Knjižnica, 47(2003)3, str. 7-33.
- Kodrič-Dačić, E. Kdo izvaja bibliografsko kontrolo slovenskih publikacij in čemu sploh služi?. Knjižnica, 47(2003)1-2, str. 35-40.